

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 4. Zettortdeenâ 25tâ Janwar 1840.

J a u n a s s i n n a s.

• No Kindes, 10tâ Janwar deenâ 1840. Gads ar Deewa paligu atkal pawaddihts im mums klahjahs apflattitees, par fo mihlam debbestehwam gohds jadohd, kâ wiina schehlastiba ir schi isgahjuschâ gaddâ ar umms darrijuft. Râ muhscham, tâ arridsan pehrnâ gaddâ mums bij dauds labbas deenas, par fo Deewam gohdu ne warr atraut, bet brihscham ir tahdas, kas mums ne patikke, bet fo winsch tomehr irr par labbu greefis. Zâ pawassarâ ar lohpeem dauds laudin bij leelas behdas, kad Deews seemu ne mas ne nodsinne un bads warren gruhti speede, tâ ka dascham labbam dauds lohpiini bohjâ gahje. Bet zaur Deewa schehlastibu un zeeniga funga paligu tâpat atkal wiffi warreja dsihwoht un istift un lauzinus apkohpt un Deewa swehtibu sakraht. Seenu papilnam Deews bij dewis un labbu fausu gaisu pee sanemschanas; par maifi ar ne warr brehkt, jebfchu rudsi gan bij plahnaki, ne kâ aispehrnâ gaddâ. Tuhliht wehze Mahrtna pa muhsu pufsi, fur dauds meschi, jaw bij labs seemas zelsch un tâ lihds scho laiku tee seemas darbi labbi schkirrahs un wehl wallas atleek, ar naudas braufschanahim maifi us pawassaru eegahdaht, tâ ka gan bes leelahim behdahim par laizigu usturru jaunu gaddu warrejam usnemt. Bet tas fungs ap scho laiku mums atkal zittas behdas fuhstijis, ar dauds flimmibahim un stipru mirschanu muhsu draudsi peemekledams. Zo 1838tâ gaddâ tiffai 75 zilweki bij mirruschi un 163 dsimmuschchi, bet 1839tâ gaddâ 150 irr mirruschi un tiffai 154 peedsimmuschchi. Jaw ruddeni leela karstuma gulla daschas mahjas aisnehme, bet dauds zilweki scho gruhtu flimmibu warreja pahrzeest un tiffai kahdi 10 stipri laudis lihds schim ar to aisgah-

jusch. Bet seemai fahloht maffeles (pee mums fauz musselles) eenahze weenâ draudses gallâ un nu eet wiffi pahri un gandrihs neweenu mahjasweetu tâ ne pamett, ka ne buhtu ir behrneem, ir peeauguscheem zilwekem ar scho flimmibu jagult. Zaur to tad arr nahk, ka Dezember mehnesi ween 50 zilweki irr nomirruschi, wiffuwairak behrnini, fo wehze maffeles wezzaki ne warreja, jeb ne wihshoja no aukstunna isfargahkt. Urri ffohlahs behrni bij pawiffam jaatlaisch, jo tik ne wiffi 50 un pats ffohlmeisters dabbuja maffeles, bet paldeews Deewam no scheem behrneem neweens ne irr mirris un taggad atkal kahdi 40 behrni ffohlâ sanahkusch. Pawiffam Deewa schehlastiba jastawe, ka winsch tik dauds zilwekem lihdsch labbi isgulleht fawas flimmibas un ka stary tik leelu mirruschu pulku (jo kamehr 30 gaddeem pee mums narw 150 zilweki mirruschi) tomehr tik mas winsch nehmis no stipru lauschu un maises pelnitaju fahrtas. Zo stary 15 un 60 gaddeem tiffai 35 zilweki no schihs pasfaules aisgahjusch, bet 20 bij wairak ka 60 gaddus wezzi, un 95 behrni wehl sawu 15tu gaddu ne bij fagaidijusch, bet wiffuwairak pirmâ un ohtrâ gaddâ mirruschi. — Zittadi basnizas grahmatas rahda, ka no teem pehrnâ gaddâ dsimmuscheem 154 behrneem 69 bij puifchi un 85 meitas, 3 ahrlaulibâ un 4 nedshwi dsimmuschchi, ka 52 jauneklus un 51 meitas eefwehtija, ka 38 pahri tiffe laulati un 4524 zilweki, prohti 2037 no wihru un 2487 no seewu fahrtas Jesus swehtu wakfarinu baudi. — Zâ Deews ar mums pehrnâ gaddâ darrijis un mums schehligi palihdschis pee meefas un pee dwehseles. Bet kahdi mehns effam bijuschchi preeksch Deewa? fo winsch no mums irr sinâ lizzis sawâ grahmatinâ? laut jelle mahzitaji to arr warretu kahdâ grahmatâ eelift, kâ

pa katru gadsķahrtu bijis ar draudses deewabih-
jigu un gohdigu dšihwoſchanu, zik nedarbi wehl
notiffuſchi, zik grehli wehl preekſch gaisnas nah-
kuſchi. Tas gan ne buhtu par ſiktu, kad gad-
dam beidsoht warretu ſluddinaht, zik dwehfeles
tai gadda irr maitatas ar eenaidu, ar neſchkiſ-
ſtibu, ar dſerſchanu, ar kauſchanu, ar nepateſu
leezibu, ar ſagla darbeem un zitteem ſinnameem
grehkeem, lai draudses dſihtohs tahdu ſaumumu
jo gaddus jo wairak iſnihzinaht un ar katru
jaunu gaddu labbaku leezibu dabbuht. Bet
kur mahzitaja auſſis tik ſkaidri dſirdehs wiſſu,
kas draudse noteel, ka wiſch warretu itt pa-
teeſu leezibu doht! tapehz labbaki ſtahſtiſchu
wehl no leela gohda, kas iſgahjuſcha gadda
peezeem no muhſu juhrmallas draudses lohze-
kfeem irr notizzis. Tee irr tee drohſchſirdigi
wihri, kas aiſpehrna ruddeni, paſchi ſawu
dſihwibu ne taupidami, gahje ar maſu laiwu
laudis iſglahbt no Pruhſchu kugga, kas ar
leelu ſtohrmi un breeſmigahm bangahm bij ſeklu-
ma uſſkrehjis. Deews lihbieja wiſſus zilwe-
kus pee mallas dabbuht, ka toreis arridsan
Alwijes bij ſkaidraki iſteikts un zeeniga Wilskun-
ga teeſa grahmatu bij laiduff us angſtakahm
teeſahm, to peezu glahbeju drohſchu prahtu un
kriſtigu ſirdi uſtreikdama. Muhſu ſchehligs Kei-
ſers to dabbujis ſinnaht, ſcheem wihreem bij
attſtellejis par gohda maſu, tam ſainneekam,
kas zittus bij uſrunnais un peeweddis, 50 rub-
bulus un teem jauneem wihreem, kas dſi gah-
juſchi katram 25 rubbulus papihra nauda. Bet
Pruhſchu konſuls Wentespilli, Herzwich kungs,
arridsan Pruhſchu kehniam bij rakſtijis, ka
zaur ſcheem wihreem wiinna pawalſneeki no
nahwes bij iſglahbti un tad kehninsch bij atſuh-
tijis 5 ſudraba gohda ſihmes us kurrahm weena
puſſe ſtahw paſcha kehnina bilde un ohtra tee
wahrdi „Par glahbſchanu no nelaimes“. Kad
mu muhſu angſt zeenijams Keiſers bij atwehlejis
teem ſchahdas ſihmes nodohht, tad tahs preekſch
Wilskunga teeſahm teem rohkā dewe un paweh-
leja pee raibas bantes tahs us kruhtim walkaht.
Bet mahzitais us Suberatora kunga paweh-
leſchanu to wiſſu baſniza ſluddinaja, ar preeku

no ſchi notiffkuma rahdidams, ka waldischana
no Deewa eezelta neween teem ſaundarritajeem
par ſohdu, bet arridsan par ſlawu teem, kas
labbi darra un no ſirds Deewu luhzdams, lai
tee, kas ſchihg gohda ſihmes neſſ, arri muh-
ſcham pateeſi gohda wihri buhtu. —

W. H. . . . . r.

*
*
*
• **No Nerretas.** Muhſu draudsei pehrne-
jais gads no behrnu dſimschanas lohti angligs
gads bijis, jo kamehr tik behrni kriſtamā grah-
mata uſrakſtiti, wehl tik dauds ne bija, ka ſcho
gadd, prohti 268, no kurreem 139 puſchi un
129 meitas, 6 pahri dwihau, 7 bes laulibas
dſummuſchi, 12 bes kriſtibas atfal pee Deewa
aiſgahjuſchi, un 10 no Wahzu draudses. Pee
Deewa-galda tikke eefwehtiti 151 jauns drau-
dſes lohzeklis, no kurreem 8 meitas un 4 no
Wahzu tautas. — Deewgalbneeki bija Lat-
weeſchi 6788 un Wahzeſchi 109, kohpa 6897
zilweki. Uſſaukti tikke 68 pahri, no kurreem
tikkai 61 pahris ſche laulibu dabbuja, un no
ſcheem 4 no Wahzu draudses. — Slimmibas
gan ne truhke, bet Deews zilwekus tannis pa-
ſchās wairak ſchehloja, jo ſchogadd 137 maſak
mirruſchi, ne ka pehrn, prohti ar wiſſu tikkai
155 zilweki, no kurreem 72 wihreeſchi, 83 ſee-
weeſchi, un 6 no Wahzu draudses. No teem
mirruſcheem weens noſſihke uppē, eefilluſchā gal-
wā ar laiwu pahzeidamees, un 3 nomirre ah-
trā nahwē. Starp ſcheem mirruſcheem bija
75 behrni, 14 jauni laudis, 49 lauliba dſihwo-
dani, 15 no atraitnu ſahrtas, 1 refruſcha-
feewa un weens nepaſiſhtams zilweks. — Ur
firſniqan patezibu arri peeminnam, ka zeenigs
Radschuhnes kungs no Leisſcheem, Kruhſe wahr-
dā, kas pee muhſu baſnizas turrachs, to paſchu
ſchinni gadda ar mihtu ſirdi un dewigu rohtu
irr apſchfinkojis, wiinnaſ altari un kanzeli ar
brangu dekki no ſinalka ſarfana wadmalla puſch-
kodams, kas ſkunſtigi iſchuhtis un ar dahrgahm
ſelta treſſehm apſchuhtis irr. Wiſſa ſchi rohta
100 fr. rubl. maſka. Lai Deews wiinnu wiinna fir-
mas beenās tā eepreezina, ka wiſch muhſu drau-
dſi ar ſcho mihleſtibas dahwanu irr eepreezejis!

Labs padohms prett spradsehm,
kas IO gaddus irr ismehginahs
tappis.

Tà kà spradses us kahpohstu eschahm fahk
rahditees, tad apleez itt plahni wissu eschu ar
prischeem awju-suhdeem, bet ne par turou pee
pascheem dehsteem, un ja lectus ne nahk, tad
apleij to paschu wakkaru wehl wissu eschu ar
gihskami, kurrat galwa irr uslikta, lai suhdu
twaike jo labbaki isplattitohs, tad pehz 24 stun-
dahm teescham ne weena spradse wairs ne buhs
redsama; jo fehce kuffaini ne warr panest awju-
suhdu stipru sinakku.

* * *
S a h l s.

Sahls pee lohpu usturra lohfi derriga leeta.
Kad eksels sahla-uhdeni tohp mehrzehts, tad
2 pohdi eksela til patt dauds spehka dohd, kà
trih's pohdi seena, un ja wehl mistus peleezi,
tad seena pawissam ne waijaga. Bezzi un jauni
sirgi, gohwju-lohpi un aitas pee ta labbak
isdohdahs, ne kà pee seena-barribas ween, un
ne tohp aiskahrti no daschahm flimmibahm, kas
no eepuuischa un sapellejuscha seena zeltahs.
Ir zuhkas labbi isdohdahs pee eksela, kas ar
sahla-uhdeni apflappinahs, un pee ka wehl
grandus, un kartuypefus dohd.

Us simts mahzjinahm eksela waijag weenu
spanni uhdena, kurrat 24 lohthes (jeb 3 mahz-
jinas) sahla irr iskaufetas, un ko pahri stun-
des preeksch barroschanas ekselehm waijag us-
leet. To darroht us preekschlaika warrehs ar
masaku tehreni wairak lohpus turreht, un ta-
deht arridsan labbak laufus suhdohht.

W — r.

No ka tas eeraddums zehlees, pa
Mahrtincem sohfu zeppefschus
ehst.

(Stattees Nr. 2. Beigums.)

(Tad nu bendes Gussu wedbuschi no pilsehta
ahra. Leels lauschur pulks libds gahjis gan jah-
schus, gan kahjahm. Guss pat's itt meerigi stai-

gajis, Deewu ta peeluhgdams: „M Jesus Kri-
stus tu dsihwa Deewa dehl, apscheloojes pahr
mannim!“ — Dabbujis arri pat's redseht ka
winna gramatas fadefsinajuschi. Pee fahrtu
peeweste, wunsch atkal Deewu luhdsis ta: „Kungs
Jesus! labprahht zeetischu tahdu breezmigu nah-
wi, tawa wahrda dehl, bet peedohd jel man-
neem eenaidneekem wissu to taunu, ko wiini
man darra.“ Un atkal: „Tawas rohkas nodoh-
mu sawu garru, tu effi manni atpestijis, Kungs,
stiprais pateefibas Deews!“ — Nu bendes
winnu sanehmuschi un ar slayjahm wirwehm
pee meeta peesehjuschi un ap fallu likfuschi sa-
ruhsejuschu kehdi. Te Guss atkal fazzijis:
„Wans mihlais Pestitais ar wehl gruhtakahm
kehdehm tikke saistih's mannis dehl: woi tad nu
man buhtu jakounahs winna wahrda dehl fcho
kehdi panest?“ — Kad nu fahrt's winnam wiss-
aplahrt bijis uskrauts, tad wehl diwi leekfungi
peejahjuschi un winnu skubbinajuschi, lai wehl
pee laika sawas mahzibas fakka wiltigas, tad
sawu dsihwibu paglahbschoht. Bet wunsch ar
skaidru balsi atteizis ta: „Deews lai irr mans
leezineeks, wunsch sim, ka sawa laikà tahdas
mahzibas ne esinu mahzjis, nedf rakstijis, kà
wiltigi mahzitaji mehds darriht; bet es weenu-
mehr, mahzidams woi rakstidams, us to esinu
dsimees, ka zilweki tiktu atraifiri walla no greh-
ku-saitehm. Tadeht nu to pateefibu, ko esinu
mahzjis, schodeen preezigi apleezinaschu ar sa-
wu nahwi.“ — Tad nu tuhlin ugguns peelikts
fahrtam. Bet Guss wehl ar skaidru balsi ta
Deewu luhdsis: „Kristus tu Deewa dehl, ap-
scheloojes pahr mannim!“ Un til ko trescha
reife tohs wahrdu's isteizis, tad jaw duhmi un
leefmas winnu apmahkuschi un wunsch fadefsis
pelnds. — Winna eenaidneeki to semni, kur
wunsch fadefsis, pehdas dsitunnà likfuschi israkt
un to libds ar wisseem pelneem cemest Reines
uppè, lai winna draugeem ne paleefohht nekah-
da peeminna no schi affins-leezineeka. — Wunsch
pee fahrtu stahwedams, arri effohht fazzijis:
„Nu sohfi zeps (jo Guss Beemeru walloba
effohht tas pat's wahrds, kas muhsu walloba
sohfs), bet pehz simts gaddeem gullbis dsedahs,

— tam ne warrehs wis fo launni padarriht.“
Schee wahrdi simejotees us Martini Lutteru
— un tadeht un no tam effoht zehlees tas eerad-
dums, pa Martineem sofsu zeppefchus ehst.“

U. R.

Zeesas fluddinaschana.

No Iggenes pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kah-
das taisnas parradu prassifchanas buhtu pee ta Igge-
nes fainneeka Luipugallu Kahra Leipol, pahr kurra
mantu inventariuma-truhkuma, magashnes un zittu
parradu behl konkurse spreesta, usaizinati, lihds totu
Merz f. g., kas par to weenigu un isflehgfchanas ter-
minu nolikts, ar sawahm prassifchanahm pee Igge-
nes pagasta teefas peeteiktees, io wehlaq neweenu
wairs ne klausih8. Iggenes pagasta teefa, 8ta Jan-
war 1840. 3

Karl Freimann, pagasta wezaka8.
(Nr. 4.) H. Rümmler, pagasta teefas fribweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifcha-
fchanas buhtu pee tahs atlikkufchas mantas ta nomir-
ruscha pee Ahrlawas basnizas-kunga muischas pee-
derriga fainneeka Janne Straus no Doffu mahjahm,
tohp usaizinati, 8 neddelu starpa schrit peeteiktees,
io wehlaq neweenu wairs ne klausih8. Popermwahles-
Lubbes pagasta teefa, 23schâ Dezember 1839. 1

+++ Janne Grafemann, pagasta wezz.
(Nr. 190.) U. Neumann, pagasta teefas fribweris.

No Krohna Wehrsmuischas pagasta teefas tohp
wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas
buhtu pee teem fainneekem, prohti; pee ta Kreies-
muischas fainneeka Kaulimu Janna, Wehrsmuischas
fainneeka Plunku Indrika, Zihpelesmuischas fain-
neeka Ohderu Kahra un pee teem Drukasmuischas
fainneekem masu Bajahru Anfscha un Timmatu Kris-
tapa, pahr kurru mantahm parradu behl konkurse
nospreesta, usaizinati, lihds 24tu Webruar f. g. ar
sawahm taisnahm prassifchanahm pee schih8 pagasta
teefas peeteiktees, ar to pamahzifchanu, ka wehlaqi
neweenu wairs ne klausih8. Krohna Wehrsmuischâ,
3schâ Janwar 1840. 1

(Z. S.) +++ Ans Klaweneek, peefschetais.
(Nr. 14.) Müller, pagasta teefas fribweris.

Lai 5ta un 6ta Webruar f. g. tiks Waltekas Kroh-
namuischâ tas tur peederrigs Pilles frohg8 us arrenti
isdoht8. Kam patiftu scho frohgu us arrenti nemt,
teek zaur scho usaizinati, peeminnetâ deenâ preefsch
puf8decnas ar pecnemmigahm drohschibahm peemin-
netâ muischâ atnahlt. Klostier-Lieputtes pagasta
teefa, 8ta Janwar 1840. 1

(Z. S.) +++ Grantekaln Peter, peefschetaja weekâ.
(Nr. 7.) F. Grening, pagasta teefas fribweris.

Zittas fluddinaschana8.

Es barru sinnamu, ka es taggadin Zehkabstattê
Secmann kunga nammâ pee tirgus-platscha, pahri
prettim apteckim, dsihwoju. 3

C. W. Mahlke,
Selpilles kirspheles mehfkeris.

Lai nakti no 26ta us 27tu Dezember 1839 nosagge
Bramberges pagasta teefas peefschetajam Hoffman-
nim pee leelas Ewehtsmuischas Meiju-frohga firgu
ar wiffieem rihkeem un kammanahm. Sirg8 bij 7uu
gabbu wezs puf8is ar bleffi peere8 un ar balteem blek-
keem us pakkalas-lahju-naggeem. Kammanas bija
galschi dseltenas un us schirmi ar „Lud.“ simeetas.
Kas pahr scho firgu un schihm kammanahm taisnu
sinnu warr doht, teek luhgts, pee Bramberges paga-
sta teefas peeteiktees un peenahkamun pateizibas nau-
du sagaidist. 2

Peo Krohna Wirzawas Mahdschu frohga 3schâ
Janwar deenâ sirg8 ar wiffahm kammanahm nosagt8,
behr8 sirg8, kreisa aus8 nogreesta, kreisajds sohnd8
plauksta teeluma naw farri wirsâ un apfabrt to bleffi
baltumini wirsâ, 7 eelsch asiota gadda wez8. Kas
Zelgawas Latw. rihta-mahzitajam par to sinnu dohd,
dabbuh8 peeklahjigu pateizibas uaudu. 2

Dfimtâ Garroschumuischâ Reikalu un Wersche8
frohgs irr no nahlofscheem Jahneem us arrenti dab-
bohnam; klastakas sinnas dohd muischas waldis-
schana. 2

Supperdentemuischas mohbereschanu no 50 flau-
zahm gohwim warr no nahlofscheem Jahneem us
arrenti dabbuht; klastakas sinnas warr dfimtâ Gar-
roschumuischâ dabbuht. 2

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas-puffes: Waldischanas-raht8 U. Weitler.
No. 30.